

Wayeeshev – Genesis 37:1 – 40:23

Aliyah 2 – Genesis 37:12 – 37:22

Wat mij opvalt en u misschien ook is opgevallen bij het bestuderen van de tweede *aliyot* tot nog toe, is dat er **dubbelverhalen** in naar voren komen. Zo zagen we in *parshat Lech Lecha* en *parshat Toldot* een dubbelverhaal over een aartsvader, die zijn vrouw zijn zus noemt, met alle gevolgen van dien. Dat deden zowel Abraham als Izaak. En we zagen in *parshat Chayee Sarah* en *parshat Wayeetsee'* een dubbelverhaal over een aartsvader, voor wie een vrouw gevonden wordt bij een put. Dat gold voor zowel Izaak als voor Jakob.

De *parshah* van deze keer lijkt aan te sluiten bij dit laatste dubbelverhaal. Ook hier gaat het over een put, over schapen, over een veld, over herders en over een zoon van een aartsvader, die iets komt zoeken bij de put. Jakob stuurt Jozef eropuit om zijn broers op te gaan zoeken. Dan kan hij nagaan of het goed gaat met de broers en de schapen. De broers zijn namelijk de schapen aan het weiden. Maar Jozef wordt door de broers in de put, de leegstaande bron, gegooid.

Er vallen gelijk een aantal verschillen op met de vorige *parshot*. De knecht wordt er in *Chayee Sarah* door Abraham op uitgestuurd om **een vrouw** voor Izaak te vinden. En Jakob wordt er in *Wayeetsee'* door zijn vader Izaak op uitgestuurd om een vrouw te vinden. Maar Jozef wordt er door zijn vader Jakob niet op uitgestuurd om een vrouw te vinden, maar om te gaan kijken of **zijn broers** en **de schapen** het goed maken.

Hiermee wordt gesuggereerd dat de broers en de kudde **gelijk staan** aan een vrouw voor Jozef. Abraham zorgt voor een vrouw voor Izaak. Izaak zorgt voor een vrouw voor Jakob. En Jakob zorgt voor een vrouw, namelijk de broers en de kudde, voor Jozef. Jozef trouwt verder ook geen vrouw uit zijn familie, zoals Izaak en Jakob. Die ontbreekt in zijn levensverhaal. Hij trouwt verder alleen een heidense vrouw, de dochter van een heidense priester. Maar uiteindelijk wordt hij wel herenigd met zijn broers, die voor hem buigen. Dat is zijn vrouw uit de familie...

We kunnen hierin de parallellen met **Yeshua** naar voren zien treden. Yeshua werd door zijn hemelse Vader uit de hemel gezonden om een vrouw te zoeken. Maar wie was zijn vrouw? Hij werd gezonden tot de verloren schapen van het huis van Israël, volgens Mattheüs 15:24. Yeshua werd er door zijn hemelse Vader op uitgestuurd om te gaan kijken bij zijn Joodse broeders en de welstand van de kudde na te gaan. Dan kon Hij verslag uitbrengen bij zijn hemelse Vader. **Zijn broeders** en **de kudde** zijn Zijn **Bruid**.

Dit horen we ook terug in één van de gelijkenissen, die Yeshua verteld heeft, de gelijkenis van **de wijngaard en de landbouwers**: een heer ging een verre reis maken en gaf zijn wijngaard aan landbouwers in beheer. Toen de tijd van de vruchten naderde, stuurde hij zijn knechten eropuit om zijn vruchten op te halen. Maar de landbouwers sloegen en doodden deze knechten. Na verschillende knechten te hebben gestuurd, stuurde de heer uiteindelijk **zijn zoon** naar de wijngaard toe, want hij zei bij zichzelf: 'Voor mijn zoon zullen ze wel respect hebben'. Maar de landbouwers zagen de zoon komen en zeiden onder elkaar: 'Dit is de erfgenaam. **Kom, laten we hem doden** en zijn erfenis voor onszelf houden.' Zo doodden zij de zoon. (Mattheüs 21:33-41)

De parallellen met het verhaal van Jozef en zijn broers zijn helder. Jozef werd naar zijn broers toegestuurd om te kijken of alles met de kudde goed was. En de broers zagen Jozef komen en zeiden tegen elkaar: 'Daar komt de geliefde van onze vader, de meester dromer. **Laten we hem doden** en kijken wat er van zijn dromen terecht komt.' Oftewel: '... dan hoeven we niet meer voor hem te buigen, maar kunnen we onze eigen heersers zijn.' Want dat was immers wat de dromen vertelden, dat de broers voor Jozef zouden moeten buigen en hem zouden moeten erkennen als koning.

De gelijkenis over de wijngaard in Mattheüs 21 gaat dit over de profeten, die God door de eeuwen heen naar het Joodse volk had toegestuurd. Maar zij werden smadelijk behandeld en gedood. Tenslotte stuurde God zijn zoon naar het Joodse volk toe om de vruchten op te halen, maar ook Hem hebben zij gedood. Yeshua heeft daarover een klaagzang aangeheven, toen Hij zei: 'Jeruzalem, Jeruzalem, **u die de profeten doodt** en stenigt wie naar u toegezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!' (Matth. 23:37)

Toch blijkt uit de huidige *parshah* dat Jozefs vrouw uiteindelijk zijn broers en hun kudde zijn en blijven. Ook **Yeshua's Bruid**, die Hij in ondertrouw genomen heeft, is in eerste instantie **het Joodse volk**. Omdat het Joodse volk Hem niet wilde aannemen, is het heil eerst naar de heidenvolken uitgegaan¹, net zoals Jozef eerst de Egyptenaren van de honger gered heeft en daar ook een heidense vrouw heeft getrouwd. Maar uiteindelijk zal Israël zich bekeren en als zijn Bruid naar Hem terugkeren, net zoals Jozef uiteindelijk zijn broers van de honger redt en zichzelf onder tranen aan hen bekendmaakt.

Opvallend is dat de broers van Jozef de schapen niet weiden op de gebruikelijke plaats, namelijk bij Shechem. Jozef moet zijn broers eerst een tijdje **zoeken**. Dit was in geestelijke zin ook het geval toen Yeshua zijn Joodse broeders kwam opzoeken. De leiders van het volk waren de schapen **niet op de juiste plaats** aan het weiden. Ze waren eerder zichzelf aan het weiden, dan de schapen. Daarover heeft Yeshua hele scherpe opmerkingen gemaakt. Het ging Hem zeer aan het hart, dat de herders de schapen niet aan het weiden waren.

Wat verder opvalt is dat de broers Jozef in eerste instantie willen doden, maar door tussenkomst van Ruben gooien ze hem uiteindelijk in de put. Nu is **de put** evenzogoed in de Bijbel een beeld van **de dood**. Zo staat er in Psalm 69:15 (16): *Laat de watervloed mij niet overstromen en laat de diepte mij niet verslinden en laat de put zijn mond over mij niet toesluiten*. En in Psalm 55:23 (24) wordt er ook gesproken over 'de put van het verderf'. Dit zijn geestelijke plaatsen van de dood. Jozef wordt dus alsnog in de dood gegooid door zijn broers.

Ruben zegt echter wel tegen de broers: '**Laten we geen bloed vergieten!**' Maar wat horen we vele eeuwen later? De mensen roepen, onder leiding van hun leiders, over Yeshua: '**Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!** Kruisig Hem!' (Mattheüs 27:25) Waar Ruben nog bevreesd was om bloed te vergieten en zo onschuldig bloed aan zijn handen te hebben, daar was het volk vele eeuwen later niet meer zo bevreesd om het bloed van de Zoon van God te vergieten.

---

1 In Romeinen 11 wordt dit allemaal uitgelegd.

Toch blijft er een **dubbelheid** zitten aan deze dood van Yeshua. De Joden hebben uiteindelijk de doodstraf niet zelf voltrokken, maar zij hebben dat (al dan niet verplicht) aan **de Romeinen** overgelaten. Net zoals de broers Jozef uiteindelijk niet gedood hebben, maar hem in handen van de Egyptenaars overgegeven hebben. Waar hij uiteindelijk opnieuw in het hart der aarde zou belanden, namelijk in de gevangenis.

Ook blijft de dubbelheid bestaan, omdat Yeshua door het dodenrijk heen is gegaan. Zijn lichaam heeft geen ontbinding gezien, maar Hij is weer **opgestaan uit het graf**. Als overwinnende koning verrees Hij uit het graf. Zo is Jozef ook tweemaal opgestaan uit de dood. Eenmaal **uit de put**, waar de broers hem in geworpen hadden en eenmaal uit de gevangenis, toen Farao hem daaruit haalde en hem verheerlijkte als onderkoning.

We zagen dat Jozef in tegenstelling tot Izak en Jakob geen vrouw heeft gevonden bij de put. Maar er is nog een belangrijke tegenstelling tussen de huidige *parshah* en het dubbelverhaal van *Chayee Sarah* en *Wayeetsee*'. In de voorgaande twee verhalen werd de kudde uiteindelijk water gegeven uit de bron. Maar in de huidige *parshah* krijgt de kudde geen water, want **de bron is opgedroogd**. Nee, Jozef komt zelf zelfs in de leegstaande bron terecht. Het woord voor put of bron is in het Hebreeuws trouwens één en hetzelfde woord, namelijk *be-eer*.

Dit laat zien dat de bron meer betekent dan alleen een plaats waar je letterlijk water kunt putten. Het gaat ook om **het geestelijke water**, dat opwelt uit de geestelijke regionen. De bron is niet alleen de watervoorziener, maar kan tegelijk **de put van het dodenrijk** zijn. Net zoals het water in de Bijbel geestelijk leven geeft², maar de watervloed tegelijk ook symbool staat voor het dodenrijk en voor geestelijke plaatsen van vernietiging. Denk nog even aan het hierboven geciteerde vers uit de Psalmen...

In de dagen van Jozef en ook in de dagen van Yeshua was de geestelijke bron opgedroogd. Er kwam geen fris, levend water meer naar de schapen van Israël toegestroomd. Nee, de geestelijke wereld baarde haast alleen nog maar geestelijke dood. De geestelijke stank van verrotting was overal te ruiken. En juist in deze situatie dalen Jozef en Yeshua in de put af, om een nieuwe bron van zegen te openen in de hemelse regionen.

Mijn sterke vermoeden is dat de verschillende ontmoetingen met herders en schapen bij een put, spreken over **een geestelijke plaats**, die daadwerkelijk bestaat. Ooit was ik getuige van de doodsstrijd van een bekende. Wat mij enorm raakte was dat deze persoon opgegeven prevelde: 'Hoe kom ik bij die poeltjes...? Hoe kom ik bij die poeltjes...?' We waren getuige van een hevig geestelijk gevecht, op de rand van leven en dood. Hij wilde heel graag naar de poeltjes toe, maar kon deze (nog) niet bereiken.

Onze ziel maakt zoveel meer mee, dan alleen de zichtbare wereld. Ook de hemelse of geestelijke dimensie is reëel aanwezig. En ieders ziel zal dit op een andere manier beleven. Toen de knecht van Abraham bij de bron aankwam, werd zijn kudde daaruit **gedrenkt** door Rebekka. Hij prees en loofde de Heer daarvoor. Maar toen Jakob bij de bron aankwam, moest hij eerst **een grote steen** van de put afhalen en toen moest hij zelf de kudde van Rachel gaan drinken. En toen Jozef bij de bron aankwam, **stond deze droog** en werd hij er zelf in gegooid. Hij kwam erin vast te zitten.

---

2 Zie Johannes 4 bijvoorbeeld...

Hoe is het gesteld met uw geestelijke bron? Kan uw ziel het water van het leven nog vrij putten? Of is de bron opgedroogd...? Komt u er niet bij...? Ligt er een zware steen op...? Bid er eens over tot God of Hij uw geestelijke ogen daarvoor wil openen, zodat u uw eigen situatie helder kunt zien. Wie weet wat dit voor een openbaring oplevert voor uw leven. En als u er iets van wilt delen, graag! Met elkaar kunnen we meer leren over deze plaatsen in de geestelijke wereld, zodat we nog gericht voor en met elkaar kunnen bidden!

Wat hebben we nu geleerd?

1. We hebben **nieuwe parallellen** gezien tussen Jozef en Yeshua
2. Yeshua kwam om de **welstand** van zijn Joodse broeders en de leiders na te gaan
3. Zijn broeders hebben Hem **gedood**, maar zij zijn en blijven wel zijn **Bruid**
4. **De put of bron** lijkt een **geestelijke plaats** te zijn waar onze ziel kan zijn
5. Iedereen beleeft deze plaats vanuit een **ander perspectief**
6. Het kan bijvoorbeeld een **bron van levend water** zijn of een **put van het verderf**
7. Het is goed om **na te gaan** hoe het met uw geestelijke bron gesteld is...